

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פְּרִשְׁת שִׁלַּח

כה' סיון תשפ"א

הפטרה: וישלח יהושע

יציאת שבת ר"ת 21:11

יום פטירת הראשון לצ"ה הרב מרדכי אליהו זצ"ל

גיליון 622

מניסת השבת:

19:14

ירושלים: 19:06

יציאת השבת:

20:30

ירושלים: 20:24

טוב הארץ

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

משה קורא להושע בן נון שאמור להיות מן התרים את הארץ, משנה את שמו ליהושע ומתפלל עליו: "יה יושיעך מעצת מרגלים". התפילה הופכת להיות חלק משמו של יהושע. ואולם יש לשאול: אם משה חושש משליחת הנשיאים מדוע הוא שולח אותם? והרי הוא אומר ליהושע: "יה יושיעך מעצת מרגלים", הרי שידע שינהגו כמרגלים, ואם כן היה עליו להתנגד לשולחם? ועוד, מדוע משה מתפלל רק על יהושע? למה לא על כלב בן יפונה? מדוע הוא לא מתפלל על כל הנשיאים? ולכאורה יהושע נאמן ביתו היה היחידי שאינו זקוק לתפילה שמא יחטא, ומדוע משה מתפלל דווקא על יהושע? נראה כי ההסבר לכל השאלות הללו נעוץ בהבנה כי משה חשש מיהושע בלבד שיוציא דיבת הארץ רעה! הכיזד? יהושע היה קשור למשה בכל נימיו נפשו, ו"יהושע נער לא ימיש מתוך האוהל". יהושע ידע כי משה רבנו שהנהיג את עם ישראל בצאתו ממצרים לא יכניס אותם לארץ אלא יהושע עצמו. ולפיכך חשש משה שיהושע מתוך אהבתו אליו ינסה לדחות כמה שיותר את הכניסה לארץ, בבחינת 'אהבה מקלקלת את השורה'!

זו הסיבה בגינה מתפלל משה על יהושע בלבד ולא על יתר השלוחים, משה לא חשב שדוקא הם יוציאו דיבת הארץ רעה. הסבר זה מדויק גם מלשונו של רש"י: "יה יושיעך מעצת מרגלים". מעצת המרגלים לא נאמר, אלא מעצת מרגלים. מכאן שלא ידע משה כי יהפכו אלה למרגלים המחפשים לראות את נקודות החולשה בארץ, אלא יחפשו את הדברים הטובים כתייר, וכדברי ה' "שלח לך אנשים ויתורו את ארץ כנען". אכן תפילתו של משה נענתה ויהושע ניצל מעצת מרגלים, אך דוקא השליחים האחרים, 'שבאותה שעה כשרים היו', נהגו כמרגלים והוציאו דיבת הארץ.

בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורין. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

ולא תתורו אחרי עיניכם

חטאם של המרגלים היה כידוע, שהם לא פירשו את מה שראו לטובה. פירות הארץ הגדולים הצביעו לדעתם על יושבי הארץ. כשם שהפירות מוזרים וענקיים כך יושבי הארץ. הקב"ה גרם למתים רבים כדי שיתעסקו התושבים במיתיהם ולא יטפלו למרגלים, אך המרגלים פירשו זאת לרעה: "ארץ אוכלת יושביה". מסתבר, שהכל עניין של הסתכלות.

בהקשר זה מעניין לראות את המעשה ברבי יהושע בן לוי המסתכל על מאורעות החיים, כפי שאנו רואים גם כיום, ומבקש הסבר לפעולות ה' בעולם. וכך מסופר: מעשה היה ברבי יהושע בן לוי, שרצה להיפגש עם אליהו הנביא ז"ל. התפלל לפני הקב"ה שימלא לו מבוקשו, ותפלתו נתקבלה ונגלה אליו אליהו הנביא. אמר לו אליהו: מה אתה מבקש, אמר לו: רוצה אני לראות מה אתה עושה בעולם. אמר לו אליהו: דבר זה לא יתכן. אמר לו: למה, אמר לו, מפני שתראני עושה דברים שלא תוכל לסבול. אמר לו: אף על פי כן רוצה אני לילך עמך. אמר לו: טוב, בא עמי.

התחילו שניהם ללכת. כשהחשיך היום נשארו ללון אצל עני אחד שהיו איש ואשתו ולא היה להם אלא פרה קטנה. והעני קיבל אותם בסבר פנים יפות ונתן להם לאכול ולשתות, וחלק להם כבוד מלכים כפי ערכם. בחצות הלילה קם אליהו ונתן מכה אחת על ראש הפרה והמיתה. כשראה זאת רבי יהושע אמר: חס ושלום שזה אליהו הנביא, שדבר זה לא יעשה אפילו השודד שבהרים. אמר לו אליהו הנביא: האם אין זה חטא מה שעשית. והלא פרה זו היא כל חייו של העני הזה, ואתה באת והרגת אותה. האם זהו הגמול שנתת לך על שהאכילך והשקך וחלק לנו כבוד מלכים. אמר לו אליהו ז"ל אם תשאלני עוד הפעם, אפרד ממך ולא תוסיף עוד ללכת עמי. ואם אתה רוצה ללכת עמדי תשתוק ולא תשאלני כלום למה אני עושה דברים.

והם הלכו לדרכם ובלילה השני לנו בביתו של עשיר גדול שבאותו לילה היה עסוק בבנין ביתו. וכשראה אותם לא רצה להפנות ראשו אליהם ולא קם ולא זע ממקומו, ולא נתן להם לא מאכל ולא משקה. בחצות קם אליהו הנביא ואמר לרבי יהושע בן לוי קח קצה החבל הזה. נטל רבי יהושע בן לוי קצה אחד של החבל ואליהו את הקצה השני ומדדו את הקירות ובנה לו ארמון נפלא בהדרו ובו ק"פ חדרים.

היה רבי יהושע בן לוי תמה ואומר: אותו עני הכניס אותך לביתו ונתן לך מאכל ומשקה וחלק לך כבוד מלכים ובלילה עמדת והרגת את פרתו. ועשיר זה לא עשה לך שום טובה, ואפילו לא ערך לך קבלת פנים כראוי לך, ועשית לו טובה כזו שבנית לו ארמון גדול כזה שאין לבנותו בדמים מרובים? משם הלכו למקום אחר. ששם היו כולם עשירים. והם היו בעלי גאווה כאלה שלא רצו אפילו להסתכל על שני החכמים האלה. ולא רצו לתת להם לא מאכל ולא משקה. למחרת עמד אליהו והתפלל להשי"ת שייעשו כולם מנהיגים.

משם הלכו למקום אחר וכולם היו שם עניים וכשראו את שני החכמים קיבלו אותם בסבר פנים יפות, ונתנו להם לאכול ולשתות וחלקו להם כבוד גדול והכל במיעוט ממונם. למחרת עמד אליהו ובקש רחמים מאת השי"ת שלא יתן להם אלא פרנס אחד. אמר ריב"ל לאליהו: איני יכול לסבול המעשים שאתה עושה. ואני רוצה שתבאר לי פשר כל המעשים שעשית, לפי שאין אני מבין אותם כלל. אמר לו אליהו: אם אני אסביר לך הכל, שוב לא תלך עמי.

אמר לו רבי יהושע: אני מסכים לכל ובלבד שתסביר לי למה הרגת פרתו של אותו עני, אמר לו אליהו: דע שבאותו לילה עמדה אשתו למות. והיתה חביבה עליו יותר מאלפי אלפים דינרי זהב. לכן עמדתי והרגתי פרתו שתהיה כפרה לאשתו. נפש תחת נפש.

אמר לו ריב"ל: ולמה לאותו עשיר שלא הפך פניו להסתכל עלינו, ולא נתן לנו לא מאכל ולא משקה בניית את הארמון הגדול הזה. אמר לו: דע אם היה אותו עשיר חופר שתיים שלוש אמות תחת אותו בית, היה מוצא אוצר גדול ולכן הקדמתי ובניתי לו הארמון. והארמון הזה לא יתקיים זמן מרובה מפני שהוא מעשה נסים ויפול פתאום ולא ימצא את האוצר הזה.

אמר לו רבי יהושע בן לוי: ולמה ברכת אותם העשירים, שלא נתנו לנו כלום שיהיו להם מנהיגים הרבה. אמר לו: לא ברכה היא זו אלא קללה. שכן ברבות המנהיגים סופם הרס. כמו שאומרים העולם: ברבות הקברניטים טובעת הספינה.

ואותם העניים שעשו לנו טובה בירכתים שיהיה להם רק מנהיג אחד. כי כל עיר שיש לה ראש אחד, סופה להתקיים. ואם אתה רואה רשע שהוא בוטח בעושרו, דע שאין זה לטובתו. ואם אתה רואה צדיק הסובל צער וחוסר מזונות, אין זה לרעתו אלא לטובתו, לכפרת נפשו. ואם יש לאדם כסף והוא נותן צדקה לעניים יתקיימו נכסיו, ואם לא יפרח כספו, שכן יש כנפיים לכסף. ומכאן שישתכל אדם בכל מקרה הבא עליו ויאמר תמיד הכל לטובה, כי הקב"ה עושה לטובתו.

ביזכות מצוות ציצית

בפרשתנו מובאת מצוות ציצית. מצווה זו נחשבת קלה מבחינת עשייתה, לבישת בגד עם ארבע כנפות מחויבת בציציות. אך מבחינת שכרה הרי היא שקולה כנגד כל המצוות. וכן שומרת היא את האדם מן החטא. וכך מסופר על אדם שהיה זהיר בה:

מעשה באדם אחד שהיה זהיר במצוות ציצית, אך נתדרדר רוחנית עד שכאשר שמע שיש מופקרת גויה בכרכי הים שנוטלת סכום עתק של ארבע מאות זהובים בשכרה, מיד שיגר לה ארבע מאות זהובים וקבע זמן לבוא אצלה. כשהגיע זמנו, הגיע אליה ונכנס לביתה, הציעה לו שבע מטות, שיש של כסף ואחת של זהב, ובין כל אחת ואחת סולם של כסף ועליונה של זהב, עלתה וישבה על גבי עליונה כשהיא ערומה, ואף הוא עלה לישב ערום כנגדה.

רגע לפני שנפל ברשת יצרו, באו ארבע ציציותיו וטפחו לו על פניו, מיד נשטט מהמיטה העליונה, וישב על גבי הקרקע כאומר איני חפץ בך. ראתה האישה שכך עשה, אף היא עשתה כמותו לישב על הקרקע, ונשבעה לו שלא תניחו עד שיאמר לה איזה מום מצא בה שכל כך נדחתה מפניו. אמר לה, נשבע אני שלא ראיתי אישה יפה כמותך, אלא מצוה אחת ציונו ה' א-להינו וציצית שמה, ונאמר בה "אני ה' א-להיכם" שתי פעמים, לאמור, אני הוא שעתיד ליפרע ואני הוא שעתיד לשלם שכר, ועכשיו נדמו עלי ארבע ציציות אלו כארבע עדים על מעשיי, ועל כן הלכתי מפניך.

לבסוף, הלכה ונתגיירה ובאה לבית מדרשו של רבי חייא, שהתיר לה להינשא עם אותו אדם. אמר על כך רבי חייא, אותן מצעות שהציעה לו באיסור הציעה לו בהיתר, זה מתן שכרו בעולם הזה, ולעולם הבא איני יודע כמה. אשרי הזהיר במצוות ציצית.

מהלכות מצוות ציצית

א. שקולה מצות ציצית כנגד כל המצוות כולן, שנאמר: "וראיתם אותם וזכרתם את כל מצוות ה' ועשיתם אותם". גדול עונש המבטל מצות ציצית, ועליו נאמר לאחוז בכנפות הארץ. והזהיר במצות ציצית זוכה ורואה פני שכניה.

ב. אף שמעיקר הדין אין חיוב כל כך ללבוש טלית קטן כל היום, מכל מקום ראוי ונכון מאד להשתדל לקיים מצות ציצית, וללבוש טלית קטן במשך כל היום. שהיא מצוה יקרה וחשובה עד מאד, ששקולה כנגד כל המצוות. וכן מצוה לחנך גם את הקטנים מגיל שש במצוה יקרה זו, ולהלבישם טלית קטן תחת בגדיהם. ומכל מקום מי שאין לו ציצית אין צריך לחזור על הפתחים כדי שיהיו לו מעות לקנות טלית. ואם אין ידו משגת לקנות ציצית ותפילין, יקנה תפילין, אבל אם מוצא תפילין בשאלה, יקנה ציצית.

ג. נכון לקנות טלית נאה משום זה אלי ואנוהו, התנאה לפניו במצוות. אך לא יעכב את המצוה בעבור זה. וכן עיר שאין בה ספר תורה, ויש שם סופר שיודע לכתוב, אבל אינו יודע לכתוב יפה כמו סופר אחר, שלא יבוא בקרוב, מוטב שיכתוב אותו המצוי מיד. וכן אין להמתין להתעטף בציצית עד שבת לכבוד שבת.

ד. מצוה לאחוז הציציות בידו השמאלית כנגד לבו בשעת קריאת שמע, רמז לדבר: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על לבבך. יש האוחזים בידיהם את כל ד' הכנפות, ומנהיגין לאחוז בשתי הציציות שלפניו בלבד. נהגו לאחוז הציציות שלפניו באמירת ברוך שאמר, ומנשקים הציציות בגמר הברכה.

ה. טוב להסתכל בציצית בשעת עטיפה כשמברך. וטוב שיצייר במחשבתו כאילו יש בהם חוט מראה תכלת, שהוא דומה לרקיע. וראוי להסתכל בציצית בכל איזה זמן, כי יש בזה תועלת לאדם שלא יבוא לידי חטא. יש נוהגים להסתכל בציציות כשמגיעים לוראיתם אותו וליתן אותם על העינים, ומנהיג יפה הוא לחיבוש מצוה. ויש שמנשקים הציציות בכל פעם שמזכירים ציצית. כשמסתכל בציצית מסתכל בשני ציציות שלפניו שיש בהם עשרה קשרים, רמז להויות, וגם יש בהם ט"ז חומים ועשרה קשרים עולה כ"ז כשם הו"ה.

ו. סומא, יש לו לאחוז את הציציות בשעת קריאת שמע כפיקח לכל דבר, ועל פי הקבלה גם הוא ינשק את הציציות כשאומר וראיתם אותו, ויעביר הציציות על עינו. נכון שלא להניח הטלית בלא קיפול בלילה. וטוב שכל אחד יקפל הטלית בידו, ולא יתנונו לאחר לקפלו, דקשה למול.

ז. מעיקר הדין מותר לקפל את הטלית באמצע שאומר עלינו לשבח, או בעת שאומרים קדיש, ובלבד שנותן לבו לענות אמן ויהא שמה רבא. ואם יש לחוש שלא יענה אמן, נכון שלא יקפל בטלית באמצע ששומע קדיש.

ח. כשמסיר מעצמו את הטלית אחר התפלה, טוב שישירנה ביד שמאל שהיא יד כחה, להראות שקשה עליו פרידתו. וכן ינהג כמשסיר מעליו התפילין, ולא יסיר הטלית כי אם לאחר חליצת התפילין, ונכון להמתין עד אחר עלינו לשבח.

לעילוי נשמות אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

עלון זה מוקדש:

לחברת: אברהם וליאה צימרון. שרה בת שמוחה. ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עורר בן עישה. תקוה בת עזרה. אלגרה בת גאן. אסנת בת דובב. מול בת ענלה. אברהם בן רחל. רחמים בן שלמה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי. יוסף בן מיכל. שמעון אהודא. יצחק דרעי הי"ד. להחזרת נעדר צה"ל ושבייו ובהם: אורון שאול, הדר גולדן, גיא חבר, רון ארד, יהודה כץ, צבי פלדמן. לעילוי נשמות: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. יונה יונה. סופר מנחם. יעקב בנציון. מקסים חיים דרעי. הרב אברהם צוקרמן. נדיר נחום. ישראל אברהם נתן. שלמה בן מרים. יצחק ועמרים אטיאס. אורן מועלם. אליהו מויטו. דוד גרוסברג. עמוס דמרי. רוי שלמה. סימנטוב משה יהודה. יצחק זק בן סוליקה. נעים משה. אהרן מורחן. יצחק ושמוחה אליהו. נסים וסוליקה שושן. נדירה שמעון. יפה גורי. לויט שבת. חנה יצחק. אסתר חרד. אסתר בת תורה. אליהו בת פריחה. מרים קדושים. תירצה זנגורן. אסתר וענבר נחום. דן ונועה זורע. דניאל אלמליח. יצחק ולאח אסתר. אליהו אדרי. עזיה עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. יונה שרעבי. מרים יהודה. שמואל למברגר. נעמי בת מנודה. עליה מועלם. עליה כרן. שרה אוליאל. אברהם אדרי. יוסף אלקובי. מיכאל ונקנין. חסיבה ששפטש. עישה דקן. ברכה סופן. כמיהה דידי. כמיהה כרן. אליס טובול. מרים בת רחל. אילה שחר ז"ל.

ולע"ז הנספים בשווא ובהם: אלכסנדר שנדר, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציעיליה צילה לבית מושפחת צימרון הי"ד.

למעוניינים להשתתף בהוצאת עלון זה נא לפנות לדוד: 0537788483

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה